СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 90. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 19-го КВІТНЯ 1949. No. 90. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 19, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen { 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ВЕЛИКОДНІ ПАРАДИ ПІД ЗНАКОМ РАДОСТИ

Цьогорічний Великдень зазначився небувалою участю вірних в церковних богослуженнях і веселим настроєм серед людей після богослужень. У деяких околицях великодні богослуження відбувалися при сході сонця, в інших, особливо по великих містах, ішли Богослужби від світанку до полудня по черзі. Особлившою участю вірних тішилися катедральні церкви.

За пресовими звітами місто Ню Йорк перевищило всі сподівання щодо числа людей, які взяли участь в показі весняних одягів після Богослужби в католицькій катедрі св. Петрика при Пятій Евені і Пятдесятій вулиці в околиці Ракефелер Сентер. У сусідній протестантській церкві св. Вартоломея покінчилося богослуження теж коло полудня, а коли товпи людей вийшли на вулицю й злучилися з тими, для яких не стало місця в церквах, Пята Евеню перемінилася на великий карнавал, який нагадував середньовічні часи. Коло півтора мільйона людей брали участь у цім небувалім досі здвизі.

У Вашинґтоні президент Гері С. Труман взяв участь в двох протестантських богослуженнях: раз в єпископальній церкві св. Йоана, другий раз в Першій Баптиській церкві. З ним була його жінка і дочка.

Замітки про українські великодні звичаї в пресі.

Образковий щоденник „Ню Йорк Дейлі Нюз", видаваний у пять мільйонах примірників, у великоднім виданні з 17-го квітня помістив на цілій сторінці коліррову картину українських писанок, зладжену Ярославою Сурмач. Картина складається з трьох частин: у лівому розі сторінки поміщений хрест, якого оба перехрестя виложені писанками в 34 різнородних чудових взірцях. На правому боці стоїть хлопець Мирон Бісик в повнім українськім одязі і тримає повний кошик писанок, а в долішній половині на тлі прегарного килима уставлений стіл з великодними стравами. За столом у чудових українських одягах сидить Ярослава Сурмач і Стефанія Зборовська, які пишуть писанки. Маленька Меланія Горбет наївно приглядається цій церемонії. Комбінація робить чудове враження.

На окремій сторінці поміщена кліша українських дівчат в народних одягах при писанні писанок в Іст Гемстед під Ню Йорком і про це згадано окремо в газеті в формі новинки, що український Великдень відбудеться 24. квітня.

ЗАМІШАННЯ В ПЛЯНІ СУСПІЛЬНОГО ЗДОРОВЯ.

Тому, що сенатор Тефт вийшов ці своїм пляном для посилення акції в справі збереження здоровя, президент Труман скликав своїх дорадників для переведення кампанії для свого пляну суспільного здоровя. Дорадники висесли враження, що Труман хоче обїхати великі осередки країни з промовами в обороні свого пляну. Загальне здивування викликала заява деяких католицьких добродійних організацій, що плян Трумана може дати притоку до змонополізування урядом опіки над хворими і над плеканням здоровя.

ПОМЕР ЗНАВЕЦЬ РОСІЇ, БЕРНАРД ПАРЕС.

Ню Йорк. — Сер Бернард Парес, англійський історик й знавець Росії, помер у віці 82 років від запалення легенів. Він був одним зі знавців російської мови і перекладчиків російських авторів, серед англосаксонців. Уроджeнець Англії, він увесь час пробував склонити російські правлячі кола до приязних відносин з Великобританією. Це спонукувало його до русофільської політики за царських часів, до совєтофільської політики за часів большевизму. З цих причин він часто відносився неприязно до українського національного руху, хоч в засаді признава українську національність.

НЕМА НЕБЕЗПЕКИ В БЕЗРОБІТТІ.

Шікаґо. — Хоч безробіття в Сьомому Окрузі Федеральної Резерви майже потроїлося впродовж останніх пятьох місяців, „основні економічні умовини, які дали причину до стримання економічного розвитку цього року" не виглядають на дійсні — сказано в звіті федерального Банку Резерви в Шікаґо. Звіт каже, що зріст безробіття спричинений відстановлюванням робітників у виробі тривалих предметів. Є це підготова до постійного післявоєнного високого стану промисловости. У теперішньому часі йде змагання до устійнення цін на тривкі й нетривкі вироби і серед того відбуваються переміни в промислових підприємствах. При перемінах мусить панувати хвилеве безробіття, одначе воно не є признакою якоїсь кризи — сказано в звіті.

ТРИДЦЯТЬ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ ПРИБУЛИ ДО НЮ ЙОРКУ.

Ню Йорк. — Зовсім незамітно прибули до нюйорської пристані 30 воєнних кораблів перериваючи свої маневри на Атлантійському океані. Вони мали перевести три дні в Ню Йорку, а опісля поїхати дальше на вправи. Між ними є велетень літаконосець Френклин Д. Рузвелт. З нагоди великодня численна публика відвідувала кораблі, уставлені на ріці Гудсон На кораблях находиться 20,000 моряків, які підчас великодної паради на Пятій Евеню чимало причинилися до звеличання свята.

ВІДКРИЛИ ЗАРАЗНИКИ НЕДУГИ ПІСТРЯКА.

Два важливі кроки на шляху до контролі недуги пістряка (рака) оприлюднили нюйорські науковці. Між ними є одна жінка, яка відокремила заразник, який спричиняє мишачий пістряк. Відкриття оприлюднено на 40-річнім зібранні Американського Товариства для Дослідів над Пістряком у Дітройті. На другому засіданні зібрання обговорювано зріст пістряка при харчуванні людини засобами, які містять в собі ґваніну.

КАМПАНІЯ НА ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ПЕРЕЙШЛА СПОДІВАННЯ

Вашингтон, 17 квітня. — Кампанія за жертви на Американський Червоний Хрест з 1949 р. перейшла сподівання, бо вже принесла понад $60,000,000, хоч ще не покінчено збірок у таких містах, як Ню Йорк і Лос Анджелес. Звіт з дотеперішнього висліду кампанії оприлюднив голова А.Ч.Х., Роланд Е. Гаріман. Він повідомляє, що до каси прийшло вже $62,200,000, отже два мільйони більше ніж було передбачено.

Нюйорські газети взивають до покінчення збірки на А.Ч.Х.

У нюйорських щоденниках поміщені зазиви величини цілої сторінки, щоб викінчити цьогорічну кампанію на Американський Червоний Хрест. Звернення поміщене в формі оголошень, платних приватними людьми. Оголошення містять у наголовку запит: „Чи Ню Йорк не допише?" — При кінці поміщена думка: „Кожна мінута рахується — Складайте сьогодні на ваш Червоний Хрест!"

БОЛЬШЕВИКИ ПЕРЕМІНЯЮТЬ ЦЕРКВИ НА ЗАСОБИ СВОЄЇ ПРОПАГАНДИ

Вашингтон. — Селдін Чапін, американський посол до Угорщини, що то його усунення домагається мадярський комуністичний режім, сказав у промові по радіо, що комуністи хочуть перемінити церкви й релігійні організації на засоби пропаганди большевизму. Він виказав це на прикладі переслідування Католицької Церкви на Угорщині. Чапін твердить, що тут ідеться не тільки про Католицьку церкву, але й про інші віроісповідання. „Ціллю большевиків під теперішню пору не є відокремлення церкви від держави, тільки злиття церкви з державою, щоб її використати для політичних цілей. Вони хочуть перемінити церкви на департаменти пропаганди, а при цім вони хочуть зберегти не нарушені зверхні форми релігійного богослуження" — твердить Чапін. Асистент секретаря стейту, Джордж В. Ален, потвердив погляди Чапіна в своїй промові, яка слідувала після промови Чапіна. Тому Ален радить ходити до церкви у вільних країнах на знак протесту проти поневолення церкви комуністами.

АМЕРИКА МУСИТЬ ВТРИМУВАТИ СВОЮ АРМІЮ В ЕВРОПІ ЦІЛИМИ РОКАМИ

Вашингтон. — Секретар стейту Дін Ачесон виготовив звіт для конґресу, у якому доводить, що Америка мусить бути приготована втримувати свою армію в Европі цілі роки в майбутності. Ачесон прийшов до висновку, що американська військова допомога мусить увійти в програму, обчислену на далеку мету. — Звіт Ачесона буде обговорюваний в конґресі підчас дискусії над дальшою злукою боєвих сил на те, щоб знизити видатки на оборонний бюджет у висоті шіснадцять більйонів.

АДВ. ІВАН ПАНЧУК ІМЕНОВАНИЙ ГОЛОВОЮ СТЕЙТОВОЇ ПЕРЕСЕЛЕНЧОЇ КОМІСІЇ.

Дітройтська „Фрі Пресс" з 13-го квітня повідомляє, що губернатор стейту Мішіґен, Мр. Вілйемс, іменував окрему урядову стейтову Переселенчу Комісію, призначуючи її головою предсідника ЗУАДКомітету, адв. Івана Панчука. В повідомленні сказано, що іменована губернатором Комісія матиме окреме завдання у підшукуванні т. зв. спонсорів, отже людей, які виставляли б завірення зі запевненням праці і мешкань, необхідних для вможливлення приїзду до цеї країни новим імігрантам на підставі нового закону про переселення европейських скитальників. Стейт Мішіґен хоче в той спосіб причинитися до успішного здійснення закону, перебираючи на себе відповідну квоту зі загальної, дозволеної законом кількости 205,000 нових імігрантів.

ВІДБУЛАСЯ КОНТРОЛЯ ДІЛОВОДСТВА З.У.А.Д.КОМІТЕТУ

Филаделфія, 18 квітня. Контрольна Комісія ЗУАДКомітету в складі: Роман Слободян з Елизабет, Н. Дж.; Василь Довгань з Дітройту, Міш.; Василь Шабатура з Питсбургу, Па.; та Антін Маланчук з Питсвилд, Мас., в днях 15-го і 16-го квітня перевела контролю праці, майна і діловодства цього Комітету за останнього пів року та на тлі цілої діяльности Комітету за ввесь час його існування. Контроля відбулася в приміщеннях головної канцелярії Комітету при Честнут і 13-тій вулицях у Филаделфії. Всі потрібні вияснення давав екз. директор Комітету, д-р В. Ґалан.

Контрольна Комісія ствердила, що все діловодство Комітету є ведене згідно з постановами статуту та існуючими приписами і є в повному порядку. Всі касові приходи і розходи є точно записані а їх балянс покривається зі знайденою готівкою. В повному порядку находиться теж праця секретаріяту і канцелярії Комітету, в якій тепер, крім екзекутивного директора, є затруднені чотири помічні сили. За останнього пів року, отже за три останні місяці минулого і три перші місяці цього року, Контрольна Комісія ствердила сильне збільшення активности Комітету та її засягу, головно у зв'язку з переселенням скитальців взагалі, а з їх переселенням до Злучених Держав зокрема. В цілій тій акції ЗУАДКомітет своєю активністю вибився на чолове місце між всіми іншими того роду загально-американськими добровільними допомоговими агенціями і за це дістав теж належне признання з боку заінтересованих цими справами американських властей. Велика заслуга ЗУАДКомітету в масовому переселенні українських скитальців є наявна.

Контрольна Комісія зокрема ствердила солідарну піддержку для цего Комітету з боку американсько-українського загалу, як організацій так і поодиноких асіб, що у великій мірі причинилося до цих великих успіхів Комітету.

ІРАН МОЖЕ ВИДВИГНУТИ В АСАМБЛЕЇ СПРАВУ СОВЄТСЬКОЇ ЗАГРОЗИ.

Лейк Соксес, 18 квітня. — З поінформованих джерел заявляють, що на теперішній сесії Генеральної Асамблеї ОН Іран готов знову видвигнути справу загрози совєтського нападу на іранську територію.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ВІДГУК НА КУЛЬТУРНУ ІМПРЕЗУ В ДЖЕРЗІ СИТІ. —Український музично-танцювальний Фестиваль в Джерзі Сиuті в неділю, 10-го квітня, мав широкий відгомін в місцевій американській пресі. „Джерзі Джорнел", крім довшої інформації, помістив теж цю фотографію фрагменту з „Вечерниць" Ніщинського.

ВРОЧИСТЕ ПРОГОЛОШЕННЯ ІРЛЯНДСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

ІРЛЯНДІЯ ЗІРВАЛА ОСТАННІЙ ЗВ'ЯЗОК З БРИТАНІЄЮ; БРИТАНСЬКИЙ КОРОЛЬ ПОЗДОРОВЛЯЄ ІРЛЯНДЦІВ З НЕЗАЛЕЖНІСТЮ.

Дублін, Ірляндія, 18. квітня. — Сьогодні в 12-тій годині вночі гарматні сальви в столиці та в інших містах Ірляндії проголосили ірляндському народові народження цілком незалежної Ірляндської Республіки. Ірляндія зірвала останні ще звʼязки з британською короною та стала вповні суверенною державою ірляндського народу. Одну мінуту по півночі ірляндське радіо проголосило: „Наші случахі злучаться з нами в проханні Божого благословення для республіки та в молитві, щоби в короткому часі суверенність республіки поширилася на всю нашу національну територію". Тоді в цілому ряді міст віддано 21 гарматніх сальв, сурми почали грати тріюмфальні мелодії, а маси народу почали тріюмфувати по прикрашених ірляндськими три-кольоровими прапорами вулицях. Всі врочистості запачатковано відчитанням відомої Декларації Незалежности Ірляндської Республіки, що має 486 слів, написаних на примітивному папері точно 33 роки тому. Це відома Декларація Патрика Пірса, молодого учителя і поета, та сімох інших ірляндських революціонерів, проголошена у Великодній понеділок 1916-го року. Тепер її повторено і вона аж тепер вповні здійснилася. Головні паради з цего приводу мають відбутися сьогодні протягом дня. Новій Республиці, що одноголосним рішенням парляменту ухвалила зірвати останні формальні зв'язки з британською короною, британський король Юрій переслав свою вітальну телеграму, висловлюючи свої найкращі побажання, дякуючи ірляндцям за жертви і прислуги для спільної справи в останній війні та за їх вклад для спільної перемоги. „Я молюсь, щоби всі благослотення були з вами сьогодні і в майбутньому" — закінчив король своє послання до тих, що колись були його підданими. Сотні тисяч ірляндців у самій Британії і собі обходили події великими врочистостями, пригадуючи Британії, що вона ще держить під своєю зверхністю Північну Ірляндію та виявляючи своє недвозначне бажання прилучитися до свого ірляндського материка. Формального проголошення Ірляндської Репубіки довершили члени ірляндського уряду, з президентом О'Келі та премієром Кастельйом на чолі. Вітальні телеграми з цеї нагоди вислали ірляндцям, крім британського короля, теж британський премієр Атлі, президент Труман та уряди багатьох інших країн, як теж Папа Пій XII. Президент Труман в телеграмі до президента Ірляндії посилає ірляндцям в імені народу Злучених Держав найкращі побажання добробуту та дальшого розвитку. Британський премієр Атлі в ґратуляційній телеграмі, крім всіх добрих побажань, висловлює теж надію про дальші добросусідські взаємини й щиру приязнь між обома країнами. В майбутньому Ірляндія обходитиме кожного року своє Свято Незалежности завжди у Великодній понеділок, без огляду на те, якого дня і місяця він припадає.

СОВЄТИ ШУКАЮТЬ ПРИЧИНИ ДЛЯ ПЕРЕРВАННЯ БЛЬОКАДИ БЕРЛІНА.

Берлін, 18 квітня. — Протягом минулого тижня німецьке самоуправління совєтської зони за безсумнівною апробатою, якщо не з виразного доручення совєтських властей два рази звернулося до західних окупаційних властей з пропозицією нав'язати та відновити торговельні стосунки між східною і західними зонами Німеччини. В західних колах вважають, що цим Совєти пробують створити відповідні умовини, які дозволили б їм перервати бльокаду Берліна без шкоди для їхнього авторитету. На ці торговельні пропозиції західні союзники відповіли, що вони не думають входити в будьякі стосунки зі совєтською зоною, як довго Совєти продовжуватимуть свою бльокаду західних секторів Берліна.

БІЛЬШЕ НІЖ ПОДВОЄНО РЕКОРД ПОВІТРЯНОГО ПОСТАЧАННЯ ДО БЕРЛІНА.

Берлін, 18 квітня. — Минулої суботи американська та британська транспортова авіяція досягнула майже неймовірного рекорду, доставляючи протягом 24 годин 12,940.9 тон товарів до бльокованого Совєтами Берліна. Попередній рекорд під цим оглядом виносив 4,694 тонн і його здобуто 11-го цього місяця.

ТРИ-ДЕННИЙ УЛЬТИМАТ КИТАЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ УРЯДОВІ.

Нанкінґ, 18 квітня. — Китайські комуністи вчора проголосили, що мирові переговори з урядом будуть закінчені в найблищу середу і від висліду цих переговорів залежатиме дальша акція комуністів. Це повідомлення вважається новим комуністичним ультиматом, що дає урядові три дні часу до прийняття або відкинення комуністичних домагань, головно щодо дозволу на перехід ріки Янтце та створення 10 мостових причілків на її південному березі.

ПЕРЕД КОНФЕРЕНЦІЄЮ ПРЕДСТАВНИКІВ БРИТАНСЬКИХ ДОМІНІЙ.

Лондон, 18 квітня. — В найблищий четвер тут почнеться конференція міністрів країн британського комонвелту та триватиме шість днів. Премієри або міністри закордонних справ цих поодиноких країн вже є в дорозі до Лондону. Одним з предметів нарад мають бути теж вдосконалені форми дальшого зв'язку цих країн.

ПІДПИСАНО ЧЕСЬКО-МАДЯРСЬКИЙ ДОГОВІР.

Прага, 18 квітня. — Минулої суботи комуністичні премієри Чехословаччини і Мадярщини підписали в Будапешті договір приязні та взаємної військової допомоги. Це вже 21-ший з черги того роду договір, якими Москва обмотала своїх сателітів.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЖИТИ ПО СУСІДСЬКИ ЯК РІВНИЙ З РІВНИМ

Европа може завдячувати Совєтській Росії започаткування здійснювання великої ідеї, що була плекана великими европейськими умами впродовж століть. Цею ідеєю є — Европейська Юнія. Европейські держави, що підписали Північно Атлантійський Договір, зійшлися до купи вправді зо страху перед совєтською агресією, отже з конечности, але ця конечність виявила одночасно великі духові цінности, що їм усім спільні та які їм треба доконче оборонити. Століттями клали ці держави вагу на те, що їх ділило, а тепер біда заставила їх шукати за тими цінностями, що їм усім дорогі.

З другого боку загрожені у своїм існуванню народи переконалися, що можна іти в спілку і взаїмно себе спомагати економічно, політично й мілітарно, не зрікаючись своєї державної суверенности і діяти як рівний з рівним, не зважаючи на величину територій та кількість населення. З цього боку обєднання західної Европи є великим кроком вперед у здійснюванню ідеї всеевропейського обєднання.

Коли йдеться про Злучені Держави, то вони переконані, що Европа обєднається згодом на взір Пан-Американської Юнії. Злучені Держави мають це постійно на увазі, особливо від часу, коли стали у проводі світу. Намагаючись обєднувати американські континенти, Злучені Держави не накидались американським країнам зо своєю „опікою", але шанували їхні самостійницькі почування, національні амбіції й т. п. А коли приходиться говорити про сердешні взаємовідносини між Злученими Державами і Канадою, то можна хіба дивуватись, чому взагалі існують якісь кордони між тими обидвома країнами. Проте кордони існують і саме тому, що вони існують, є ці дві держави добрим прикладом, як можна добре, чесно й по приятельськи жити двом сусідам, які — не зважаючи на тісні звязки — хочуть жити повним самостійницьким життям. Ось ті добросусідні відносини довели сьогодні до цього, що, як пише Ню Иорк Таймс, „ми автоматично припускаємо, що в кожночасній кризі найліпші інтереси Канади будуть одночасно найліпшими інтересами Злучених Держав, і навпаки".

Подібне зачало тепер здійснюватись теж і в Европі, точніше в західній Европі, серед демократій. Приспішила цей процес „сфедерована" східна Европа, яку „обєднала" Москва шляхом грабежів і насилля. Хочеться вірити, що совєтсько-московська тюрма народів довго не вдержиться і таки розлетиться. Тоді може прийде черга на інше обєднання східної Европи. Це є питання, яке тепер обговорюється теж і в Америці. Але надиво навіть тут, де ми є живими свідками доброго й тісного співжиття між сусідами, що є самостійними, ще далі відграє чималу ролю російська імперіялістична думка, що від Росії не треба „відриватись". Виглядає, що різні немосковські народи мусять бути разом з російським народом, остаючи привязаними до Росії як кріпак за панщизняних часів до свого пана. Так ще й нині думати, це утопія, прямо злочин.

Злучені Держави не хочуть над ніким панувати, нікого гнобити і визискувати, тому і вдається їм справа з Пан-Американською Юнією, чи з Північно Атлантійським Пактом. Тому вони можуть теж так тісно співпрацювати економічно й політично з Канадою. Зате Росія хоче далі панувати і жити коштом чужих народів і чужих земель. Тому і не хоче жити з сусідами по сусідськи, як рівний з рівним. Тому і так вперто хоче далі тримати при собі загарбані нею чужі країни, як Україну, Білорусь, балтійські країни та інші.

Це треба тепер постійно раз-у-раз вияснияти і розголошувати, бо йде нова кампанія за „єдину, неделімую".

Неправда московської „Правди"

Телеграми з Москви переповідають зміст статті, поміщеної в органі Комуністичної партії „Правді" з 11. квітня про „звірнолість реакції" в Злучених Державах. Міжнародний аналіст, А. Белоконь, пише про американську терористичну кампанію, яка нагадує кампанію Гітлєра з тих часів, коли він переводив чистку проти залишків демократичних елементів у Третьому Райху. Цей терор ведуть у Злучених Державах такі агенції, як Федеральне Бюро Інвестигацій при допомозі зорганізованих ґенґстерів, теж Кю Клакс Клену і так званих „чорних сотень". Терор доходить до вершка тому, — каже „Правда", — що недавня нюйорська Конференція Науковців і Мистців для Світового Миру викликала паніку в серцях реакційних американців, бо вони переконалися, що мільйони американських громадян противляться війні з Совєтським Союзом.

Хто це прочитає, запитає: Звідки взяла моск. „Правда" оцю просто звироднілу неправду про якийсь терор в Америці? Щоб це стало ясніше, додамо, що тут мова про терор, звернений проти „заборола" демократії й поступу, себто проти — Комуністичної партії в Америці.

Щоб такий миролюбивий нарід, яким є американці, нагло перемінився в жорстокого звіра і переводив терор на політичних противниках, у це тяжко повірити навіть людям у Совєтах, що знають характер американського народу хочби тільки з американських фільмів. Совєтські делегати на нюйорську про-совєтську конференцію „для світового миру" були свідками, як пильно берегла американська поліція цю конференцію та її делегатів перед якимись нетактовними випадками з боку патріотичних маніфестантів та пікетчиків.

Знова процес проти 11 провідних комуністів у Ню Иорку, обвинувачених в навчанні, як насильно скинути американський уряд, виглядав упродовж трьох тижнів прямо на комуністичну фарсу, коли то оборонці підсудних намагалися поставити себе в ролі прокураторів для обвинувачення американського судівництва. До того кожного дня перед будинком суду стоять комуністичні пікети з таблицями, які написи вказують, що комуністи проти усяких переслухань їхніх провідників. А чи арештування совєтського шпига Губічева в Ню Иорку не дало нагоду совєтським дипломатам переконатися, що американський закон береже прав кожного підсудного, навіть чужинного шпига?

Навіть найзавзятіший противник Америки та її ладу й законодавства мусить прийти до висновку, що як населення так і влада в Америці не до терору, а спеціяльно супроти таких людей, що мають якийнебудь звязок з міжнародними організаціями чи хочби групами.

Виринає питання, чому московська „Правда" так свідомо пише неймовірну неправду про Америку, її владу та її нарід?

Про це можуть бути тільки менше або більше оправдані здогади. Коли совєтські делегати приїхали на конференцію „світового миру" до Америки і тут зазнали повної свободи, совєтські газети не могли ошукувати свій нарід закидами нетолерантности або ворожого наставлення американців. Росія мабуть надіялася ще чогось більшого, а саме, що делегати поїдуть по всіх закутинах Злучених Держав і під заслоною пропаганди за мир поведуть агітацію, звернену проти американського уряду, оперту на неправді. Це передбачив департамент стейту і казав делегатам вибратися додому негайно після покінчення конференції. Отже мабуть у відплату за політичну зрілість Америки, комуністична „Правда" містить видумані вісті про терор.

Микола Чубатий.

Чорчил та Бевин про націоналізми та свободу народів

Припадком чи пляново сталося, що в часі підписання Північно Атлантійського Пакту до Америки приїхали представники двох протилежних світоглядів нинішньої Британії — консерватист Винстон Чорчил, тепер провідник опозиції в англійським парляменті, та лейборист Ернест Бевин, британський міністер справ закордонних, як представник британського уряду. Перший приїхав в приватним характері на запрошення Технологічного Інституту в Бостоні, щоб з нагоди 50-літнього існування тої провідної технічної високої школи в ЗДА виголосити святочну промову. Другий приїхав, щоб в імені Британії підписати Північно Атлантійський Пакт. Оба вони виголосили промови, що належали до таких промов, які значать історію.

У своїх промовах оба представники британського громадянства порушили питання світового значення, зокрема, як осягнути тривалий мир на світі. Інакше вийшли міркування на тему світового миру в Винстона Чорчила, а інакше в Ернеста Бевина. Кожний підхід до тривалого світового миру з природи річи мусить посередно заторкати також справу визволення українського народу, тому обі промови інтересні також для українців по всему світі, бо вони немов предсказують, чого сподіватися українському народові від людей духового покрою Чорчила, а чого від людей покрою Бевина в Англії.

Ясно, що для обох британських політичних провідників, як і для кожного демократичного лідера, є заморокою голови, чому нині немає миру в світі, а є російський большевизм. Один та другий вважає, що без зліквідування большевизму не може бути миру на світі. Одначе оба представники британської імперії розходяться різко у своїх поглядах, як осягнути той тривалий мир по зліквідуванню большевизму. Вони оба так само розходилися в своїх поглядах на справу Росії 30 літ тому, коли російський большевизм народжувався на світі та кріпшав на силах.

Відомо, що тридцять літ тому, в 1919 році Винстон Чорчил, вже тоді визначний консерватист та підсекретар стану в уряді Ллойда Джорджа, був головним апостолом знищення большевизму в зародку при помочі відбудови царської Росії. Він то був головним промотором англійської допомоги Денікінови, який зі своїми реакційними полчищами рушив проти большевиків через Україну до боротьби не тільки проти російських комуністів, але також проти українців та других народів, поневолених Росією, що за той час проголосили свої держави. Винстон Чорчил тоді не розумів свободолюбних аспірацій народів поневолених Росією, тому його плян провалився разом з допомогою Англії. Денікін був зіпхнений до Чорного моря. Тим способом вже тоді сам Чорчил став одним із виновників зросту большевизму через своє нерозуміння національних проблем Росії та того великого революційного протибольшевицького потенціялу, що криється в національних визвольних рухах, зокрема України та кавказьких народів.

Ернест Бевин був тоді чинним в справі большевизму, але по противним боці політичної барієри. В большевизмі Росії видів він хоч дикий та все таки поступовий рух робітництва і як лідер англійських робітників, організував страйк докових робітників Англії проти висилки допомоги Денікінові для реставрування царської Росії. Нині оба англійські лідери мають змогу оцінити наслідки своїх тодішніх політичних позицій і оба вони, перший в більше ясний спосіб, а другий посередно, заторкнули своє відношення до націоналізмів інших народів та до справи визволення поневолених народів.

З промови Чорчила, виголошеної на святі бостонського Технологічного Інституту, виходить, що він за останніх 30 літ нічого не навчився відносно національних справ Росії та й не відкрив причин, чому ним так сильно зненавиджений большевизм не провалився 1919 року, але жиє донині та загрожує цілому світові. Свою промову Чорчил зачав від прославлення британської потуги 19-го століття в добі вікторіянської Британії Він, як британський націоналіст, дальше заявляється за такою самою ролею Британії, дарма, що гостро осуджує націоналізм других народів як одну із причин браку миру на світі. Винстон Чорчил навіть виразно заявився проти визволення досі недержавних народів, бо осудив доктрину самоозначення народів як теж одну із головних причин — по його думці — провалення версальської системи в Европі по першій світовій війні. Чорчил заявляється за творенням великих державних комплексів (імперій), як виходило б, навіть проти волі мільйонів поневолених народів, яким Чорчил відмовив би таким робом права рішати про свою долю.

Коли йде конкретно про Росію, то Чорчил лишив би її. Виходило б, що він навіть не знає народів Росії, а тільки один російський народ, якому він готов дати доступ до всіх теплих морей, що можливе тільки при поневоленню України та балтійських народів. Супроти такого його ставлення до справи визволення поневолених народів, та частина промови, де старий лідер англійських консерватистів говорить про боротьбу проти тиранії, виглядає на звичайну фразу, бо для поневолених народів тиранією є не тільки панування червоної Росії, але також і протибольшевицької Росії та й всякої й кожної іншої силою накиненої імперіяльної влади. Тиранією є відмовляти народам права самовизначення, себто права вирішувати свою долю як поставлено не тільки в доктрині през. Вилсона, але також в Атлантійській Карті, яку Винстон Чорчил сам підписав в часі, коли просив допомоги з боку Америки в найкритичніших часах Британії. Річ природна, що така міжнародна політика, яку пропонує Чорчил, не принесе світові тривалого замирення.

Одначе в Британії тепер при владі люди, що мають дещо відмінні погляди не право народів, жити свобідним життям. Ернест Бевин, промовляючи в Вашингтоні, підійшов реалістично до теперішнього положення в світі, коли ствердив зовсім щиро, що роля старої Британії Вікторіянської Ери належить до минулого та що Англію врятувала допомога Америки. Роля Британії в світі важна її довголітнім досвідом та традицією, одначе вдержати давну колоніяльну імперію Британії нині неможливо, тому він вважає за найкращий вчинок британської імперії в її історії це, що вона дала повну волю двом націям давного цісарства Індії. Найбільше влучна роля Англії це її провід серед вільних рівних народів Британського Камонвелту.

Лейборист Бевин не радив клеймити дуже гострими словами націоналізми інших народів, бо на ділі він сам, як теж кожен американець, є націоналістом та гордим ізза приналежности до своєї нації, зокрема коли вийде поза межі своєї держави. Обсервація Бевина незвичайно слушна, бо на ділі великі історичні нації, що не мусять боротися вже за свої елементарні права національного існування, надто часто звикли клеймити націоналізми других народів, головно недержавних, що мусять важко боротися за найбільше елементарні права нації на своїй рідній землі.

Бевин признає кожному народові право до власної суверенности, яка єдина є запорукою його волі та правдивої незалежности. Ось його слова: „Від заломання середновічча" говорив він — „зріс націоналізм. Всі ми є горді з нашої історії. Я це відчуваю, тай немає потреби зменшувати значіння тої суверенности... Суверенність це справа, з якою ви вяжете свою свободу та свою незалежність і тільки питання, як погодити суверенність народу з спільним добром".

„Це саме є справа, яку ми маємо старатися віднайти в Европі у відношенню до великих та малих народів. На ніщо не здасться намагання великого товариша панувати над меншим". В той спосіб Ернест Бевин розправився також з пляном Чорчила творити великі державні комплекси навіть всупереч праву самовизначення народів, себто всупереч волі самих народів.

Поставмо побіч себе світогляд консерватиста Чорчила та поступовця Бевина, то відразу побачимо яркую різницю в світоглядах тих двох британців. Перший репрезентує старий завмираючий світ, а другий стає речником нового світу, світу простої людини та права кожного народу малого та великого жити свобідним життям та відгравати ролю відповідну, як він казав, не до сили і кількости гармат, але до його духових вартостей. Щирість слів Бевина очевидна, бо його політика супроти кольоніяльних народів Азії досі підданих Британії стає доказом висказаних слів.

Обі промови англійських державних мужів насувають нам одну рефлексію на тему української політики. Були часи, коли український нарід ставив ставку тільки на радикальні міжнародні кола і програв. Від якогось часу стало модою рахувати тільки на піддержку консерватистів для слушної української справи. Життя вчить нас, що ніяка суспільна доктрина не може мати монополю на признання українського народу; та все таки слушна справа поневолених народів, між ними й українського народу, скорше найде зрозуміння серед поступових демократів ніж серед консервативних імперіялістів.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

11)

Розкуркулювання й засилання на Сибір не лише козаків, а й іногородців справило на нього гнітюче враження. Він почав переглядати своє ставлення до большевизму і відчув себе противником його. Від колишніх гасел, що п'янили його в роки революції, сліду не лишилось. Його товариші, за винятком небагатьох, думали так само. Деякі кидали станицю й виїздили до промислових центрів, інші — „гіркою" заливали болюче почуття розчарування большевизмом.

Особливо сильно зросла ненависть до всяких „двадцяти-пятитисячників" та представників і уповноважених, що наїздили з міста. Одні з них приїжджали, другі виїжджали, і всі загрожували, вимагали „провернути", „мобілізнути", „ударити", „збудити", „підійти щільніше", „не послаблювати темпів", „не розмагнічуватись", „спускатись на гальмах", „переключатись на ходу", „вчасно і вміло випускати відпрацьовану пару" і т.п.

Всі вимагали виконання якоїсь „кампанії". А кампаній тих було безліч: поширення держпозик (мобілізація коштів), збирання лікарських рослин, заготівлі яєць, всіляких шкір і шкурок (собачих, котячих, щурячих, кролячих і т.д.) проведення місячників шляхового будівництва, боротьба з ґризунами, черепашкою, збирання утильсировини, виконання пляну засіву, полоття, жнив та інші. А основна кампанія — стовідсоткова колективізація на основі ліквідації куркульства, як кляси, та кампанія хлібозаготівель.

Станиця мусіла, за „зустірчним пляном", дати додатково тридцять тисяч пудів збіжжя і „цілком та повно" вступити в колгоспи.

Так званих куркулів (були ще й підкуркульники, їхні підспівувачі і „куркульське охвістя з лівацьким заскоком") оподатковувано тисячопудовими завданнями, і за невиконання їх тут таки суджено, розкуркулювано й засилано.

Середняків (були „міцні" і „малосильні" — малосилі і звичайні) та незаможників, що ухилялись від вступу в колгоспи, також закуркулювали й судили.

Весь актив станиці було мобілізовано й прикріплено до кварталів і десятиденок для видушування з населення останніх кілограмів хліба. Навіть варену квасолю відбирали у бабусь і зносили у станичну раду. Сушені груші-дички — теж відбирали й тягли на заготовчі пункти.

Актив завжди був п'яний. Одна частина його пила, як алькоголіки; друга — щоб запаморочити собі голови й не реагувати на навколішні події; третя частина пила „по роботі". Цих частували станичники, щоб бодай на кілька днів відволікти здавання останнього зерна, а тим часом хліб закопували в землю, замуровували в стіни хат, замазували в печах. Почалась нова кампанія — розшуку прихованого хліба. За виявлене збіжжя актив преміювано, а винних за приховування суджено.

По дворах і задвірках блукали активісти і комсомол із піонерами й шукали, копали, нюхали, заглядали, „штрикали"... Шукали один у одного (самоперевірка), доносили, провокували, і... знаходили. Тоді ділилися знайденим хлібом і заходжувались пиячити. Потерпілий із „своїх" відбувався кількома мішками зерна й літрами горілки, і актив давав йому спокій. Це ще було півлиха. Коли, наприклад, з знайдені тридцять пудів віддавалось половину, залишене зерно було багатством, тим малим, як інші нічого не мали, пухли і вмирали з голоду. Та були й такі активісти, що „присмоктувались" до виявленого зерна і поволі забирали його, загрожуючи винуватцеві десятьма роками. Майстрами цих справ були два з „партійців" і один „без". Вони, на доноси комсомолу й піонерів, знаходили зерно, відразу чи кількома нападами забирали його, а потім винних заарештовували й судили.

Іван Бойко теж закопав у землю трохи пшениці й кукурудзи. Яму викопав у себе вгороді, з дощок улаштував обшивку і засипав землею, а місце замаскував засівом. Робив це все вночі швидко й акуратно. Бойків сусіда й друг його дитинства Василь, так само незаможник і активіст, зробив і собі за його прикладом.

Якось, прийшовши з колгоспу додому, де він працював, як бригадир, Бойко застав у себе одного з тих „партійних". Посміхаючись п'яно, він показав рукою на огород і прохрипів:

— Пшеницю ти, Ваню, на вгороді посіяв правильно, але на ямі вона має інше забарвлення. Спочатку я думав, що від гною такий у неї колір... а коли помацав „штилем", виявилась яма з дошками... У Василя — те саме. Боятись не маєте чого — помиримось... Ми люди свої, совєтські...

В ДОРОЗІ З БОСТОНУ ДО НЮ ЙОРКУ

(Нові українські імігранти, що прибули на „Марін Тайгер" до Бостону 24. березня 1949, розповідають про свою подорож морем і працю ЗУАДКомітет).

(Докінчення).

Уже 3-тього дня плавби дали пізнати себе наші представники і командантові корабля і представникові ІРО, а незабаром окрема обставина дала поштовх зорганізуватись також іншим національним групам за прикладом українців: жидам, литовцям і полякам. На конференції представників національних груп подав майор Дей до відома, що на передодні причалення до берегів Америки, ц. е дня 23 березня 1949, минає саме 4-ліття „народин" корабля „Марін Тайгер", що його перебрала для експлоатації одна приватна транспортова компанія. На цій конференції устійнено загальну програму відзначення цих небуденних роковин. Кожна національна група повинна була підготовити привітальні адреси на руки капітана корабля з врученням символічного подарка та відповідно до своєї спроможности — підготовити також деякі музично-вокальні чи інші мистецькі точки програми, включно з національним гимном на закінчення виступу кожної національної групи.

Від українців негайно зорганізувала проф. Огроднік Анастазія доволі численний аматорський мішаний хор (33 особи), у якому зволив взяти участь проф. київської консерваторії, о. архдк. Бринь Микола та соліст п. Нілон Проценко, оба з Ашафенбурга. Цікаво підкреслити участь у хорі окремих був. таборян з Німеччини, а саме: Ашаффенбург — 13, Байройт — 10, Авгсбург — 3, Зальцбург — 2, та по 1 Інголштадт, Ганав, Діллінген, Швайнфурт і Оберсдорф.

Групи виконавців програми інших національностей були значно менші: 12 поляків, 15 литовців та 22 жидів, які відспівали тільки свій національні гимни.

Повну свою єдність виявила українська національна група у грошевій збірці на свої потреби: взяло в ній участь 162 особи на 193 особи з дітьми, та дала вона 29 дол., за які придбано предмети, що давали уявлення своерідности української народно-мистецької культури, а якими наділено капітана корабля й представника ІРО. Оригінально вийшла з ситуації представниця польської національної групи, що з недостачі відповідного подарка подарувала капітанові корабля „поцілуя".

Замітне враження зробили українці своїм виступом, на який зложилися 3 пісні („Почаївська Божа Мати", „Засвистали козаченьки", та „Ой, видно село"), фортепіянове сольо Огроднік Росі, учениці байройтської гімназії („Соната" ч. І. Бетговена) і нар. танок „Гуцулка" у виконанні п-ні Муращук-Онишкевичевої Мілі та Ростислава Ратича.

У привітальній адресі від українців підкреслив о. голова Трешневський особливий збіг обставин, коли 4-ліття „Марін Тайгер" припало саме на переддень причалення поважної української групи на цьому кораблі та її перших кроків на вільній землі Вашингтона — завдяки великодушності великого американського народу та його президента, Г. Трумана. У зверненні до майора Дея, дав речник українців вислів свого вдячного признання для високогуманної міжнародної установи ІРО за її всесторонню опіку й допомогу тисячам земляків, українських скитальців.

Для повноти характеристики національного й релігійного складу переселенців на кораблі — на основі матеріялів, одержаних у компетентних чинників — зазначив проф. Ратич, що на загальну кількість 549 породожних було: українців 193, балтійців 162 (в тому 108 литовців), жидів 105, поляків 69, москалів 20. За релігійним складом було: 197 римо-католиків, 154 греко-католиків, 105 жидів, 41 протестантів, 36 православних та 16 ін. віровизнань.

Д-р Ґалан рад був ще почути думку нових імігрантів про працю ЗУАДКомітету в Німеччині та їхні перші спостереження на американській землі.

Відповідь на це старався подати д-р Лазар Іван, що з особливим натиском підкреслив незвичайно пожвавлену переселенчу акцію ЗУАДКомітету, головно від останніх місяців попереднього року. Найкращим доказом цього є хочби останній транспорт корабля „Марін Тайгер", у якому 65% українців переїхало під опікою Комітету. Тому треба звернути увагу нової і старої іміграції на скріплення фінансової бази такої незаступимої організації, якою є ЗУАДКомітет. Вона допоможе розбудувати апарат Комітету в усіх переселенчих осередках Німеччини.

У Швайнфурті, нпр., через який тижнево пересуваються сотні українських переселенців у різні заокеанські країни, нема ніодного представника ЗУАДКомітету, на що звертали увагу навіть органи ІРО, а в Бремені завдання ЗУАДКомітету переростають там сили однієї працівнички. Наші переселенці потребують у численних справах поради й допомоги, з якої користають скитальці інших національних груп від своїх комітетів, переселенчих організацій (та від організації YMCA - YWCA, що дуже дбайливо ведена в Бремені (п-ні О. Майковська).

З повним признанням від усієї української групи імігрантів з корабля „Марін Тайгер" висловився о. Трешневський про працю ЗУАДКомітету та його опіку над новоприбулими імігрантами від першої хвилі їх причалення й перших їх кроків на новій землі. Інтервенція в справі різних формальних недотягнень в окремих випадках наших імігрантів, заготовлення подорожніх карт та спрямування за місцем призначення імігрантів на працю, покріпляючі напитки й овочі, а передовсім миле й щере рідне слово наших заокеанських братів і сестер, невтомних членів і відпоручників Комітету, що супроводжають нас до місця праці (п. Курило та ін.) — це та невпинна й безприкладна щоденна праця Комітету, яка так вимовно підкреслює глибоко вкорінену національну свідомість дітей однієї матері по обох боках океану. „І на кораблі і в іміграційному уряді завважили ми" — стверджує о. Трешневський — „також той великий моральний авторітет Комітету, яким він втішається у різних органів американської влади".

Д-р Ґалан знайомить нас також коротко з тими моральними й матеріяльними зусиллями, що х вимагае програма Комітету та її реалізація: згадати б тільки покредитовані кошти переїзду нових імігрантів на місце праці з оплатою перевозу багажу по приблизно 40 дол. від особи.

Год. 0.30. Наш поїзд добігае до гол. станції Ню Йорку, звідки п. д-р Ґалан супроводжае дальшу групу до Филаделфії.

Піднімаемось з місць і щераз передаемо найщирішу подяку для усього апарату ЗУАДКомітету та бажаємо їм якнайкращих успіхів у дальшій праці для добра всієї нашої спільноти, а також такої необхідної моральної і матеріяльної піддержки старої і нової нашої іміграції. Прохаємо передати також від новоприбулих імігрантів подяки для Конгресового Комітету та через нього висловити вдячність тисячів нових поселенців для великодушного американського народу і його президента, Г. Трумана. Запевняємо, що новоприбулі земляки, які виявили на скитальщині високо-позитивні організаційні і творчі якості, виявляють їх і на Новій землі і в житті нашої заокеанської української спільноти.

На прощання прохае п. директора Ґалана п-ні Гандзя Дмитерко-Ратичева привітати від отамана Гірняка Никифора, від Братства УСС і від себе усю стрілецьку братію в ЗДА. Імігранти сердечно прощаються між собою та бажають собі кращої долі, хвилею заливаються перони нюйорського двірця та вливаються у широкі притвори ждальні, де жде нас нова несподіванка.

Пп. Радні У. Н. Союзу під проводом своїх керівних органів перервали свої річні наради, щоб зустріти земляків з Европи. Декому вдається зробити особисте знайомство. П-ні Штоґрин веде живу розмову з земляками, п. голова контрольної комісії У. Н. Союзу, п. Капітула Дмитро, еміґрант з-перед 60-тьох років, на лету знайомиться з представництвом новоприбулої групи та підкреслює тісну співпрацю У. Н. Союзу з ЗУАДКомітетом.

Сердечно вітае нас також наш знайомий з скитальщини, п. Іван Слободян, від новоіміграційної організації „Самопоміч". Нас розхоплюють наші рідні, близькі знайомі і приятелі, незабутні односельчани і краяни, наші колишні співробітники й учні. Серед мільйонового чужого муравлища віднаходимо чисту, неаржавілу від матеріялізму й погоні за зеленим доляром, незбагнену українську душу.

Василь Вербицький.

Віртуози европейської слави в Канаді

Родина Полевських, що своїми музичними виступами здобула собі велике признання у музичних центрах Европи, цими днями прибула до Канади, щоб також тут своїми виступами дати нагоду своїм землякам і всім любителям клясичної безсмертної музики почути цю музику у новій мистецькій інтерпретації.

П. Микола Полевський, проф. Віденської Музичної Академії та визначний піяніст, дружина його Людмила Тимошенко-Полевська — професор та віольончелістка, нагорожена золотою медаллю — та дочка їх панна Зоя Полевська, що під керівництвом матері й інструкціями найкращих сил Віденської Музичної Академії виявила рідкісний талан і як віольончелістка від 1938 року чарувала своєю грою центри музичної культури Европи, — прибули до Канади завдяки старанням п. посла Глинки і п. Амброза Головача з Едмонтону за спеціяльним дозволом, як видатні артисти. Перший їх концерт відбувся в Монтреалі, дня 23-го березня ц.р. у „Плято Галь".

Наступні концерти — в Торонті, в Оттаві, а потім — концертове турне по Канаді аж до Ванкувер у Британській Колумбії. Опісля наші мистці концертуватимуть у ЗДА.

Після виступу Зої Полевської, як солістки в супроводі знаменитої Віденської Симфонічної Оркестри, віденські критики, виявили своє захоплення її надзвичайною майстерністю, багатством та мякістю тону, різноманітністю звучань, яскратістю та зрілістю інтерпретації. Ці критики і критики в Берліні та Франкфурті, а також славетній диригент В. Фуртвенґлер, характеризували Зою Полевську, як артистку великого маштабу, як найкращу віольончелістку Европи.

(„Новий Шлях", Виннипег).

МАНЕВРИ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ НА ЧЕХОСЛОВАЦЬКОМУ КОРДОНІ

Нюрнберґ, 18 квітня. — 70,000 американських вояків в Німеччині, піддержані з'єднаннями авіяції і фльоти, почали сьогодні воєнні вправи здовж кордону між американською зоною Німеччини і Чехословаччиною. В цих вправах візьме практично участь цілий американський гарнізон в Німеччині. Цим разом вже не запрошено советських представників, щоб вони приглядалися вправам, як це було попередніх років.

ВСТАВАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

С. Курилів.

„БА-АЙ...”

(Фелейтон).

Можете собі що хоч думати, можете мене проклинати, можете кричати і репетувати, можете навіть мені грозити — то це все нічо не поможе, на ніщо не здасться, бо я твердо постановив вступити ще сьогодні в комуну. Досить варити воду і переливати з порожнього в пусте, тут діла треба, демонстранції, доказу.

І не дуже дивуйтесь, що я валю в большевики, бо як я вам все „па парадке” розкажу, то хто зна, чи й вас не скортить в мандрівку за мною.

Очевидно, що постанова моя не запала так зразу, якби це могло кому здаватись. Я давно про це думав, ночами не спав, їсти не міг, сон на очі не приходив, все щось мені бракувало, а то — бачите — я так комуни забаг, ну просто кажу вам, забаг я так комуни, як поліжниця огірка...

Ото нераз лежу собі спокійненько, як товаришка Молотова на дачі в Кримі — і уявляю:

Я вже в комуні... Довкола мене все червоне... Земля, дерева, люди, звірята і мій ніс... Куди оком не глянеш, все червоне і все комуна. Ти вільний як птах, або як риба у воді, дихаєш червоним повітрям, а куди оком не глянеш, всюди комуна і комуна...

І воля очевидно...

Хочеш їхати поїздом — їдеш, хочеш пішком — валяй, ніхто тебе не здержить, хочеш автом, береш авто і їдеш, а хочеш летіти, бери літака і лети на сто вітрів, можеш їхати лімузиною, трактором а навіть тачками, як хочеш. Ідеш де хочеш, спиш де хочеш, вилегуєшся де схочеш, сьогодні тут, а завтра сотки миль дальше... А все даром, грошей не потреба, бо це буржуазні пережитки.

Добре тобі як в небі.

Приходиш в комуну і бачиш, що твій товариш має два годинники.

Слово по слові і він тобі віддає одного, бо все що бачиш є спільне, комунальне.

Ідеш — скажім вулицею — а проти тебе суне буржуяка, а ти його в пику:

— Скидай штани, товаришу, ти напевно маєш дві парі...

Скидає, ще й дякує, що товаришом назвав.

Іде ґенерал, а ти:

— Гей, товаришу, дайно прокурить!

Дає.

Ідеш до якогось там „госпу”, береш фунт турецького тютюну, а склепар ще й дякує тобі, що ласкаво взяв.

Хочеш з рідною жінкою розвід взяти, береш, а хочеш жити три дні з другою, можеш, хочеш дитини, йдеш до дітсадка, а хочеш своєї дитини позбутись, віддаєш.

Взагалі робиш те, що тобі подобається.

А найголовніше, що ані з мораллю, ані з релігією не маєш нічого спільного.

Не миєшся, не бриєшся, не молишся, до церкви не ходиш, лягаєш спати як бик, встаєш як корова, не маєш жадних обов'язків, позичаєш і не віддаєш.

Взагалі — комуна.

Наколи зголоднієш, можеш вступити до першокласного ресторану, потиснути ґудзика і тобі приїде на машиновому пасі макітра потоплених в маслі і сметані пирогів, або казан каші...

Що не кажіть, а в комуні таки добре: женися скільки хоч разів на день, розводися, співай, танцюй, кричи, гукай, здурій, сказися — все можна.

І ніхто тобі не приказує. Бо влада робітників і селян нікому не приказує. Тому в комуні — рай!

Валю ще сьогодні в комуну! Ба-ай...

ЦЕ ВЖЕ СВЕТЕР — НА ЛІТО

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

* * *

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

17,714 Лилеч Ілька і його сина Василя та Катерини від Михнич Ілька з с. Локоть (Турка).

17,715 Федик вуйка від Волуйчик Маріяна і Евгена сини Катерини.

17,716 Лосик Марії д. Михайла з с. Михайлевичі (Рудки) від Лосик Михайла с. Йосифа.

17,717 Хома сестри Івана з с. Брусна (Любачів) від Хома Богдана с. Івана.

17,718 Пісуляк з с. Вірка (Перемишль) від Корчун-Федоренко Петра.

17,719 Романовський Нестора і Сильвестра від Попович Дионізія з с. Жадова.

17,720 Фляґа Катерини з с. Ступниці (Самбір) від Фляґа Павлини.

17,721 Русин Івана з с. Струбовиська (Лісько) від брата Русин Василя.

17,722 Кавалко Івана с. Дмитра з с. Костарівці (Сянік, від Кітка Йосифа.

17,723 Явна Розалії і Анни, Податко Миколи з с. Гуменівка (Теребовля) від Кірковська Анни.

17,724 Доманський Івана і Павла з с. Гуманівка (Теребовля) від Кірковська Анни д. Марії.

17725 Іляш Парашки зам. Одричівська з с. Вілька (Сянік) від Іляш Еви.

17,726 Магировська Феськи д. Марії з с. Полюхів Великий (Перемишль) від Магировський Йосифа.

17,727 Канцір Івана з с. Долиняни (Городок) від Паліс Василя.

17,728 Бондаренко Валентини зам. Герман від Кравченко Олександра.

17,729 Гаврилів Насті з с. Станьків (Калуш) від Гаврилів Петра.

17,730 Дзядів Зофії з с. Шайбівки (Бережани) від Дзядів Володислава.

17,731 Петраш Розалії з с. Залукви біля Галича від товаришки Богданки зам. Шевченко.

17,732 Кревних і знакомих з с. Шадрівчан (Турка) від Петрик Степана.

17,733 Китан Степана з с. Гусний (Закарпатська Україна) від сестри Котан Марії.

17,734 Шайда Марії д. Анни з с. Сушиці Рикової (Старий Самбір) від Лешик Миколи.

17,735 Магільник Михайла і Теклі з с. Галич (Підгайці) від Садовський Миколи.

17,736 Сесь Стратія з с. Зелений Ріг (Київщина) від Гекавчук Олександра.

17,737 Смага Павла з с. Грабова (Камінка Струмилова) від Назар Йосифа.

17,738 Козловський Теодора, Прислілський Юрка з с. Городок (Лісько) від Мидрак Івана.

17,739 Калинич Анни, Дідич Варвари з с. Підгороду (Закарпаття) від Калинич Михайла.

17,740 Рідних і знакомих з м. Хотина (Бесарабія), Позарук Миколи, Осипчук Івана, Поперечний М., Золоткова, Ястюзока, Куфтака і Шумейка від Клішковський Семена с. Олекси.

17,741 Кравчук Теклі, Стех Марії, Пастух Ганни з с. Велина (Броди) від Пастух Юстина.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ЧЕХИ ЗВІЛЬНИЛИ ЗААРЕШТОВАНУ АМЕРИКАНКУ

Прага, 18 квітня. — Минулої суботи та на гостру інтервенцію місцевої американської амбасади, чеська поліція звільнила заарештовану перед тижнем американську громадянку, Власту Враз, голову Американської Допомогової Організації для Чехословаччини. Її були заарештували для „досліду її зв'язку з політичною активністю”. Про її звільнення повідомив американського амбасадора чехословацький премієр.

ВСТАВАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 8. квітня 1949 помер у 64. році життя

ІВАН РАБ,

член Бр. св. Василія Великого, від. 168 У. Н. Союзу в Перт Амбой, Н. Дж.

Покійний був родом з села Підкамінь, пов. Рогатин, Галичина. Полишив у смутку жену Агафію, 4 сини: подружених Стефана і Михайла, Василя, Петра і 1 внуку.

Похорон відбувся 11. квітня з похоронного заведення при участи родини, знайомих і членів Бр. до церкви Усп. Пресв. Богородиці в Перт Амбой і на цвинтар Усп. Пресв. Богородиці в Перт Амбой. — В. И. П.!

Г. Бабин, секр.

АНГЛІЄЦЬ КОМПОНУЄ МУЗИКУ ДЛЯ УКРАЇНЦЯ.

В самім осередку британського життя, в Лондоні, живе тепер невеличке але добірне число українців. Між ними є там добре знаний в місті Винніпеґу скрипак і піяніст, Іван Кучмій. Ряд літ тому він здобув стипендію Королівської Колеґії Музики за досконалість в грі на цих обох інструментах, що є свого рода великою рідкістю, і від тоді він живе в Лондоні, де через довгий вже час студіює музику, а рівночасно грає в оркестрах. Він не міг прийняти стипендії в обох інструментах, отже вибрав піяно, хотяй з нього чудовий скрипак.

В лондонських музичних кругах п. Кучмій здобув собі поважне число приятелів і прихильників. Перед ними він ніколи не закривав свого українського походження. За це його тим більше поважають і шанують.

Одним з його найближчих приятелів є молодий англійський піяніст, Малколм Арнолд. Є це син малого фабриканта черевиків. Виявив любов до музики ще з дуже молодих літ. Тепер він є широко знаним піяністом і композитором.

Перед нами в хвилині писання цих рядків композиція Малколм Арнолда: "Variations on a Ukrainian Folk-Song for Pianoforte". Видано її в Лондоні. На першій сторінці композиції згори зазначено Арнолдом "For Johnny Kuchmy". Першою варіяцією є мельодія „Ой, не ходи Грицю”, а відтак слідують інші. Всіх варіяцій є в цілім творі десять — всі добірні українські мельодії. Арнолд є майстром в композиції, і цей його твір, присвячений нашому піяністови і скрипакови, п. Кучмієви, справді один з найкращих музичних композицій. З певністю багато інших піяністів та музиків взагалі в Британії зацікавляться цим твором і це поширить популярність нашої народної мельодії.

(„Кан. Фармер”).

ТАРЗАН, ч. 2075. Тарзан зустрічає чужинця.

Прослідивши справу, Таран завважав, що вихровий голос походить від свисту вудки хитрого рибака зпоза плоту.

Тарзан цікаво приглядався модерному й примітивному риболовству, що існувало так близько одно коло одного.

Самітний рибалка зловив гарного лосося.

Коли чужинець підійшов до плота і передав рибу Мулакові, той сказав у вазірському говорі: „Завтра” — і тоді вони відійшли.

Негайно потім Тарзан став проти нього.